

УДК 81'42

Красницька А. В.¹, Саміленко І. С.²

¹ канд. юрид. наук, проф. НАВС

² студ. 108 навч. групи ННІ №3 НАВС

ТЕКСТ ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ

Дослідження тексту набуває нині особливої значущості, що зумовлено його багатоаспектною природою. Текст як завершена послідовність мовних і немовних знаків активно вивчається лінгвістикою, соціолінгвістикою, стилістикою, юридичною лінгвістикою, стилістикою тексту, типологією текстів тощо. У семіотиці під текстом розуміють послідовність будь-яких знаків, будь-яку форму комунікації, у тому числі обряд, танок, ритуал тощо; у мовознавстві – послідовність вербальних знаків; у комунікативній лінгвістиці – процес/результат спілкування; у психолінгвістиці текст розглядається у межах конкретної комунікативної ситуації. Серед відомих наукових праць сучасних дослідників фахового тексту – книжкові видання науковців з різних українських університетів, зокрема, монографії, підручники, навчальні посібники Городенської К. Г., Зірки В. В., Кочан І. М., Онуфрієнко Г. С., Пашук Р. І, Семеног О. М. та інших лінгвістів.

Поняття тексту є складним і багатоаспектним. Текст визначають як осмислену послідовність вербальних знаків, результат розумової та мовленнєвої діяльності автора, інформаційний простір, вищу комунікативну одиницю, самостійне ціле, мовленнєвий твір, джерело культурологічної інформації, складне синтаксичне ціле, послідовність речень, цілісний уривок мовлення. Як найвища цілісна комунікативна одиниця складається з комунікативно-функційних елементів, організованих у систему для здійснення комунікативного наміру автора тексту відповідно до певної мовної ситуації. Під час створення тексту автор орієнтується на власні погляди, думки, переконання, враховуючи й особливості адресата. Інформація, закодована автором, не є ідентичною тій, яку отримує реципієнт під час сприйняття тексту.

Текст як цілісний комплекс мовних, мовленнєвих та інтелектуальних чинників складається із сукупності послідовно об'єднаних вербальних засобів (висловлювань, речень, міжфразових єдностей, фрагментів тексту). Текст є структурним утворенням, структурованою єдністю, тому що його елементи становлять ієрархію залежностей. Кожна частина тексту розкриває комунікативне завдання для наступної, яке впливає зі змісту попередньої частини. Кожен текст є самостійною цілісністю і являє собою єдність зовнішньої та внутрішньої форм. Тексти як засоби комунікації можуть бути усними й письмовими. Письмові тексти завжди є результатом

цілеспрямованого, свідомого документування явищ об'єктивної дійсності для передачі інформації у часі й просторі. У зафіксованому тексті зростає точність комунікативної трансляції.

Отже, кожен текст як результат мовленнєвого і творчого процесу являє собою єдність зовнішньої та внутрішньої форм, є унікальним і має свої характерні особливості залежно від комунікативно-прагматичних завдань та функцій у професійній сфері.